

**КОНТУРНЕ КЕРУВАННЯ ФОРМОУТВОРЕННЯМ СКЛАДНИХ
КРИВОЛІНІЙНИХ КОНТУРІВ НА ВЕРСТАТАХ ІЗ ЧПК ШЛЯХОМ ВИРІШЕННЯ
ТРАЄКТОРНИХ ЗАДАЧ.**

Попович К.В.

Керівник – доц. каф. «Металорізальні верстати, метрологія та сертифікація»

Зелінський С.А.

Існують деталі: кулачки, лопатки турбін і т.д, форма яких задана аналітичними виразами в вигляді $y = f(x)$. Існуючі методи обробки таких деталей на верстатах з ЧПК передбачають формоутворення криволінійних поверхонь методом інтерполяції, що призводить до похибок інтерполяції. Пропонується метод при якому формоутворення криволінійного контуру проходить при одночасному русі по осях x і y станка. Цей метод виключає необхідність графічного представлення складних криволінійних поверхонь (контурів) у вигляді набору дуг, кіл і прямих. Траєкторія руху (по аналогії з кінематичним методом) може бути отримана в результаті одночасної дії двох взаємопов'язаних подач (в разі обробки плоского контуру): перша – подача, що задається (S_x) по осі x верстата, друга - слідкуюча подача (S_y) спрямована по осі y верстата. При здійсненні подачі S_x відбувається безперервна зміна координати x , тобто координата x є функцією часу; $x = \varphi(t)$. Для отримання кривої $y = f(x)$ координата y повинна залежати від часу наступним чином: $y = f[\varphi(t)]$ тобто співвідношення швидкості подачі в кожній точці обробки повинно задовольняти умові: $\frac{S_y}{S_x} = f'(x)$ - алгоритм управління для забезпечення траєкторії формоутворення контуру деталі $y = f(x)$.